

Розмова між двома майстрами в перукарні... «Ти підеш на мітинг протесту 3 липня в Мінську?» — «Не знаю, навряд чи, у мене ж діти, я боюся». — «І я боюся, але якщо так усі думатимуть, нічого в [Білорусі](#) не зміниться. Може, підемо? Я анонс в Інтернеті прочитала». — «Я подумаю, поговорю з чоловіком». Мене шокувало почуте. Вперше я стала свідком такої розмови на обивательському рівні.

Другим відкриттям тижня стали нові технології організації мітингів. Радянський Мінськ раптом став заражатися протестною бацилою в соціальних мережах. У вівторок Інтернет вибухнув роликком під назвою « [Революція в соціальних мережах](#) ».

Нічого подібного в Білорусі ще не було. Дивлюся... На екрані ноутбука з'являються найвідоміші голлівудські картинки: «Робін Гуда», «Аватара», «Врятувати рядового Райана», «Міцного горішка», «Останнього самурая». Героїв кінострічок змінюють фото політув'язнених Саннікова, Статкевича, Бондаренка та багатьох інших... «Ти готовий бути вільним, тоді вбий свій страх. Твоя черга стати героєм», — закликає відео і просить інтернет-активістів розіслати заклик десятком друзям.

http://www.youtube.com/watch?v=bD1DjoXnzp0&feature=player_embedded#at=14

15, 22, 29 червня і 3 липня — дати мітингів протесту проти режиму Лукашенка. Щосереді небайдужим пропонується виходити на головні площі свого міста й упродовж години перебувати там. Але найцікавіше, що організатори акції просять громадян із собою нічого не брати і просто стояти мовчки. Знаходжу на Facebook сторінку «Революція в соціальних мережах». Символом руху є відкритий кулак, який мені нагадав копію «Народної самооборони». Читаю інструкцію до дії: «Що треба робити. Приходьте о 19.00 на головну площу вашого міста, кличте друзів і знайомих. І до 19.30 перебувайте на цій площі, просто гуляйте, стійте — головне будьте там. Не треба ніяких прапорів і транспарантів, не потрібно жодної символіки. Перші зустрічі — може бути мало людей, але з кожним днем нас ставатиме дедалі більше та більше».

Пік мітингів за задумом організаторів має припасти на 3 липня, на День Республіки. Саме цього дня білорусам запропоновано зробити вибір, який може покласти початок національному безстроковому страйку: «Це вибір між свободою і тиранією, між правдою і неправдою, між добром і злом. Між вільною країною чи Північною Кореєю». Організатори закликають 3 липня під час традиційної промови президента Білорусі Олександра Лукашенка з приводу Дня Республіки скандувати «ІДИ». У Мінську вже можна побачити

на стінах, під мостами графіті «3 червня йди», «03.07 — Марш мільйонів! Досить терпіти!»

Після звірячого розгону мітингу владою 19 грудня білоруси зробили висновки. Тепер вони виходять і мовчать, такий собі німий крик проти існуючого режиму. За своєю суттю вони нагадують класичні італійські страйки. Начебто б усе за правилами, без порушення законів притягти до відповідальності неможливо. Щоправда, в Італії такий метод страйків був популярний на виробництвах, так звані *work-to-rule*.

7 червня в Мінську утворився величезний затор на головній транспортній артерії столиці — проспекті Незалежності. «Що сталося?» — дивувалися даїшники. Просто в багатьох автомобілів одночасно сталися поломки й закінчився бензин. Водії відкривали капоти, замінювали колеса, виставляли порожні каністри. Причому в довгому ланцюзі зламаних авто опинилися як «копійки», так і «мерседеси». Машини глухли, миттєво підходив гаїшник, а водій розводив руками та казав: «Двигун перегрівся, ось». А на лобовому склі красувалися самонадрукований аркуш «Стоп бензин» і дрібні девальвовані білоруські рублі. Деяких учасників акції затримали, але ті відкараскалися лише штрафами. Роз'їжджалися автомобілісти повільно, з увімкненою «аварійкою» та сигналізували. Сотні людей їх вітали на тротуарах й кидали їм під колеса дрібні купюри. «Адже це вже не гроші, а фантики, за них нічого не купиш», — казали пішоходи. Викинуті білоруські рублі мені нагадали нещодавні висловлення Лукашенка: «Як ви прекрасно розумієте, це тільки в Білорусі наші розумні білоруси „свядомыя“ чи з їхньої подачі хапають ці папірці доларові. Ви прекрасно розумієте, що сьогодні триває колосальне накачування доларами світової економіки, що може призвести до ще одного обвалу цієї економіки. Ми це все знаємо». Таким чином, акція проти подорожчання палива переросла в спільний протест проти ситуації в економіці. Є проти чого страйкувати навіть такій терплячій нації, як білоруси. Як повідомив 3 червня на засіданні Національної ради по трудовим і соціальним питанням заступник міністра економіки Білорусі Андрій Тур, на 1 червня інфляція становила 20,2%. За даними Белстату, щодо квітня поточного року ціни зросли на 13,1%, до травня 2010-го — на 32,6%. Ці дані явно занижені, російські та незалежні білоруські ЗМІ дають показники зі зростання цін удвічі вище.

9 червня пройшов ще один мирний протест молоді. Цього дня активісти «Революції через соціальні мережі», які організувалися «ВКонтакте», вийшли на Жовтневу площу. За деякими даними, їх було близько 800 чоловік. Вони співали пісні, каталися на велосипедах, читали книжки, спокійно сиділи на сходах Палацу республіки та аплодували. Правоохоронні органи серед такого позитиву тільки дивувалися та знизували плечима.

Правильних і мовчазних мітингів усе більше й більше. Часом вони нечисленні, але креативні. Так, увечері 12 червня молодь зібралася біля універсаму «Рубльовський» на Немізі. 26 молодих людей вишикувалися в чергу біля обмінного пункту та провели перекличку, постояли та розійшлися, так пройшла флешмоб «N-метрова черга». А в Гомелі флешмоб проходить біля бочки з квасом. Мітингувальники зібралися, вишикувалися в чергу, перегородивши вулицю.

Ще один страйк пройшов 12 червня на білорусько-польському кордоні — Брузги. Білоруські водії перекрили піший перехід, протестуючи проти введення обмежень на вивезення палива та інших товарів із Білорусі. Ближче до 20.00 приїхав губернатор Гродненської області та пригрозив мітингувальникам. Спецназ почав відтісняти людей, деякі легковики забрали евакуатори. Схожий мітинг про-йшов на переході Варшавський міст 13 червня.

Нерви «бацьки» уже не витримують. «У нас „свядомыя“ в Мінську в соціальних мережах, Інтернеті закликають до страйків. Я так буду дивитися, спостерігати, а потім як шарахну — не встигнуть за кордон втекти», — цитує Лукашенка державне агентство БелТА. «Влаштовують там страйки, що ми їм не дозволяємо за безцінь вивозити за кордон паливо, сигарети, інші товари. Раніше таких спекулянтами називали — вони ж і є спекулянти. Я що, на це дивитимуся?» — обурився офіційний лідер.

КДБ уже розпочав арешти адміністраторів соціальних мереж і одержав завдання блокувати соціальні мережі до кінця тижня. Йдеться про «ВКонтакте», «Однокласники», Face-book, Twitter. На Facebook у день чергового мирного протесту 15 червня користувач «свабодны змагар» писав: «Дорогі учасники!!! Не забуваємо про сьогоднішню акцію! Як ви могли помітити, нас стали боятися, навіть у Лукашенка здали нерви, і він став погрожувати. Мене самого сьогодні викликають у КДБ, але пам'ятайте: разом МИ СИЛА! Від вас залежить наше майбутнє! Покажіть солідарність і що нас ДУЖЕ БАГАТО!!! Сьогодні о 19.00 на головній площі ВАШОГО міста!!!» На стіні «Революції через соціальні мережі» прочитала інструкцію для модераторів, які борються з профілями, утворюваними співробітниками спецслужб. «КДБ веде роботу проти революційних груп і зустрічей через спеціально створені профілі, розміщаючи на стінах різноманітні посилання, а також провокуючи дискусії, тим самим зрушуючи важливу та актуальну інформацію вниз, роблячи її менш помітною. Що потрібно робити модераторам: 1.Видаляти їхні пости, попередньо поскаржившись на образи чи спам. Не блокуйте їх самі — ви не зможете після цього бачити їхні пости. Якщо скарг надійде досить багато, Facebook заблокує їх сам. 2. Не вступати з ними в дискусії. Їхня мета — відвернути учасників і забрати ваш час, який ви повинні витратити на розширення зустрічей і груп. 3.Організувати за можливістю цілодобове модерування зустрічей і груп у кілька змін. Усім удачі! Зустрінемося на площах 15, 22, 29 червня і звісно ж 3 ЛИПНЯ! Ми переможемо!»

Днями білоруські спецслужби заарештували адміністраторів деяких груп соціальної мережі «ВКонтакте». За-три-мані молоді люди завинили перед білоруським законом у тому, що створили у російськомовному інтернет-середовищі групи, які об'єднували в основному людей, не згодних із політичним ладом у Білорусі. Про це повідомило в інтерв'ю інформаційному агентству «Експресс-інформ» джерело в КДБ Республіки Білорусь. На цю скандальну ініціативу обмеження свободи слова в Білорусі вже відреагувала Москва. Реакція виявилася більш ніж жорсткою. «Намір президента Білорусі Олександра Лукашенка обмежити діяльність російських засобів масової інформації, а також соціальних мереж і засобів спілкування громадян у мережі Інтернет у країні загрожує зірвати виділення Мінську всіх кредитів», пише «Екс-прес-інформ».

У середу 15 червня співробітники міліції оточили Жовтневу площу столиці РБ. Були підігнані 10 автобусів ОМОНу, автозаки і пожежна машина, оснащена водометами. Всю площу оточили, розставивши турнікети, і оголосили, що починається репетиція параду, присвяченого Дню Республіки. Після розміщення ролика в соціальних мережах люди вийшли на головні площі Мінська, Гродно, Бреста, Ві-тебська, Могильова, Гомеля, Кобріна, Молодечно, Барановичів, Солігорська, Полоцька та інших міст. Десь їх було 50 чоловік, а десь сотні. Абсолютно скрізь правоохоронні органи працювали за одним сценарієм: огороження площ турнікетами, недопуск преси та мирних демонстрантів. Міліція не дозволяла людям, які гуляли, навіть зупинятися, а деяких затримали. Кількість заарештованих героїв уже близько 240, серед них багато журналістів. Спецназ важко працює, намагається зрозуміти, як виконати наказ, мучиться, а народ ходить і плескає в долоні. Мужніх білорусів із кожним днем стає дедалі більше й більше. Очевидно, що акція 15 червня вивела на вулиці Білорусі найбільшу кількість за роки президентства Лукашенка. Тепер президенту доведеться утихомирювати не тільки «свядомый» Мінськ, а й «свядомые» регіони. Адже деяких не лякають ні СІЗО, ні арешти, ні вироки. Яскраве свідчення того — вихід на мітинг у Мінську поета, экс-кандидата в президенти Володимира Некляєва, який нещодавно був засуджений на два роки з відстрочкою виконання за участь у мітингу 19 грудня минулого року.

Розмах підготовки мирних акцій протесту через Інтернет не на жарт злякав владу. Генпрокуратура РБ уже виступила із заявою-попередженням. «На різноманітних сайтах у мережі Інтернет поширено інформацію, яка містить заклики до участі в несанкціонованих масових заходах... Закликаємо громадян не піддаватися на провокаційні заклики та утриматися від участі в незаконних акціях. Особи, винні в організації чи участі в незаконних масових заходах, можуть бути притягнуті до встановленої законом відповідальності», — загрожують представники Генпрокуратури тим, хто хоче літнього вечора пройтися власним містом. З огляду на те, що всі акції несуть мирний і позитивний характер, влада має всі шанси скотитися до безумства. Наприклад, кидати в автозаки тих, хто засмагає на пляжі, любителів квітів із Ботанічного саду, матусь із дитячими візками, які прогулюються в Парку челюскінців, пенсіонерів, котрі сидять на лавах Victory Park. Адже всі перелічені вище точки — місця масового скупчення народу.

Не виключено, що загнаний у кут Лукашенко введе надзвичайний стан. Принаймні офіційний Мінськ до цього готується. Підписано постанову уряду, якою регулюється облік осіб, які брали участь у забезпеченні режиму надзвичайного стану. Документ 8 червня підписав перший віце-прем'єр Володимир Семашко.

Термін «революція в соцмережі» з'явився після успішних масових виступів у Єгипті. Звичайно, революція не робиться в Facebook чи «Одноклас-сниках». Революція відбувається в головах. А соціальні мережі — це дуже швидкий інструмент поширення інформації, якщо він опиняється в руках представників громадянського суспільства. Якщо ж у країні є вільні ЗМІ, то в соцмережах триває активна дискусія про те, наприклад, який корм для собак і кішок кращий. Якщо ж немає доступу до правди, то голови жителів тієї чи іншої країни більше зайняті зовсім іншим: організацією мітингів через Інтернет. Інформація поширюється швидко й дуже важко контролюється

спецслужбами, у всесвітньому павутинні заплутатися легко. Соцмережі сьогодні — це не просто глобальне божевілля, це потужна зброя в руках розумних людей. Адже для того, щоб користуватися Інтер-нетом, потрібні певні навички. З телевізором і радіо набагато простіше: потрібно просто натиснути кнопки on чи play і піддатися сеансу загального зомбування. Нові інформаційні технології — ось зброя нового покоління при організації нових революцій. Але при цьому завжди потрібно пам'ятати, що найзлиденніші верстви населення в будь-якій країні не мають доступу до Інтернету. А тут вже в хід йдуть старі перевірені засоби: листівки та самвидав. У кожної нації є свій рецепт порятунку. Це, як на кухні, не мають значення інгредієнти, головне, щоб було смачно. Так і для того, щоб скинути режим, не має значення, як це робити: мовчки чи голосно. Головне — змінити владу. Безкровно...

Алеся Богданович, <http://dt.ua/articles/82918>